

Information till patienter med testikelcancer av typen seminom

Du har nyligen blivit opererad för cancer i testikeln. Mikroskopisk undersökning av tumören har visat att det rör sig om typen seminom. Hos 85 % av patienterna kommer utredningen med blodprover och röntgenundersökningar inte påvisa någon spridning av tumören och då klassificeras den som stadium I. Hos 15 % av patienterna är sjukdomen mer utbredd och har spridit sig till andra ställen i kroppen. Prognosen är utmärkt, vid stadium I botas 99 % och vid spridd sjukdom botas mer än 95 %.

Patienter utan tecken till spridning, stadium I

När det gäller den vidare behandlingen av din sjukdom (efter operation av testikeln) finns det två alternativ:

1. Enbart kontroller
2. Förebyggande (adjuvant) behandling med en cytostatika kur (cellgift) och därefter kontroller.

En mindre andel av patienter med testikelcancer i stadium I har icke påvisbar spridning av tumörceller, oftast till lymfkörtlarna längs ryggraden i buken. Hos dessa patienter kommer sjukdomen att återkomma, vilket upptäcks när tumörcellerna i lymfkörtlarna tillväxer. Hos enstaka patienter kan också sjukdomen sprida sig till andra organ. Med förebyggande behandling minskar man risken för återfall men samtidigt behandlas de som ändå inte skulle fått återfall, i onödan.

Idag kan man inte på förhand veta vilka patienter som utan förebyggande behandling kommer att förbli friska eller vilka som kommer få återfall av sin sjukdom. Vid ett eventuellt återfall så botas sjukdomen, men till priset av mer intensiv behandling, cytostatika (cellgifter) eller bukoperation (se nedan).

Avsaknad av riskfaktorer

Data tyder på att om tumörstorleken är liten (≤ 4 cm) och tumören inte växer in i kanalsystemet i testikeln är risken för återfall mycket liten.

Vi rekommenderar därför enbart kontroller för de patienter som saknar riskfaktorer.

Förekomst av riskfaktorer

Patienter med en eller två riskfaktorer har 15–20 % risk för återfall. Med förebyggande behandling med cellgift så minskar man risken för återfall till 6–8 %. Eftersom prognosen är lika god, och alldeles utmärkt oavsett om man får förebyggande behandling eller ej så bedöms alternativen helt likvärdiga, och du kan själv välja att erhålla eller avstå förebyggande behandling.

Oavsett val kommer kontroller att ske.

Behandlingsalternativens för- respektive nackdelar för patienter med riskfaktorer

Enbart kontroller:

Fördelen är att ingen behandlas i onödan. Ingen efterbehandling ges utan du blir i stället noga kontrollerad under cirka 5 år.

Om du får ett återfall så blir behandlingen mer omfattande än om man behandlar förebyggande innan återfall. Om möjligt kan det bli fråga om operation av lymfkörtlar i bukhålan, eller tre, ibland fyra, cytostatika kurer (cellgifter) bestående av två-tre olika cytostatiska läkemedel (EP-BEP/PEI), eller

mer sällan strålbehandling i tre veckor. Sjukskrivning behövs oftast under behandlingsperioden. (Se nedan under behandling för spridd sjukdom eller återfall för mer info)

En cytostatikakur:

En kort förebyggande cytostatikabehandling med ett läkemedel (Karboplatin), samt därefter kontroller under cirka 10 år. Behandlingen ges polikliniskt under ca 30 minuter i ett dropp i armens blodkärl. Den mest besvärande biverkan är illamående som dock till största delen förhindras av mediciner mot illamåendet. Antalet vita blodkroppar sjunker de första veckorna efter behandlingen vilket medför att man kan bli infektionskänslig. Även blodplättarna kan sjunka något, men sällan så att det får några konsekvenser för blodets levringsförmåga. Efter ca 3 veckor brukar blodbilderna vara återställda. Behandlingen leder i allmänhet inte till håravfall. Behandlingen påverkar inte måendet generellt och innebär typiskt inte mer än några dagars sjukfrånvaro.

Fördelarna med att ge en tilläggsbehandling med cytostatika är att 60–70 % av alla återfall förhindras. Riskerna för bestående biverkningar efter en kur med cytostatika är liten. Nackdelen med att ge tilläggsbehandling med en cytostatikakur är att eftersom den bara minskar risken för återfall med två tredjedelar så behöver kontrollerna ändå pågå i tio år. Dessutom saknar 80–85 % av patienterna de mikroskopiska cancercellerna man vill behandla bort och är därmed inte i behov av behandlingen. Förenklat kan man säga att bara 1 av tio patienter kommer ha nytta av tilläggsbehandling.

Vid ett återfall av testikelcancer finns effektiv behandling. De olika behandlingsalternativen har sina för- och nackdelar. Vi vill därför att du läser igenom denna information noga och värderar vad du tror är det bästa alternativet för dig. Oavsett vilket alternativ du väljer är prognosen på lång sikt lika god.

Patienter med spridning av sjukdomen, samt patienter i stadium I som får återfall av sjukdomen

Kirurgisk behandling:

Om spridningen utgörs av mindre lymfkörtelmetastaser (dottertumörer) längs blodkärlen baktill i bukhålan kommer ibland operation av hela spridningsområdet rekommenderas. Operationen sker i Göteborg eller Stockholm som har nationellt ansvar för denna typ av operation. Man vårdas på sjukhus vanligen mellan 3 och 7 dagar. Operation kan medföra skada på nerven som styr utlösningen så att man får en så kallad torr utlösning vilket gör att man vid senare önskemål att skaffa barn behöver tillämpa konstgjord befruktning. Sexuelfunktionen påverkas ej. Andra mindre vanliga komplikationer är blödning, infektion eller att det blir problem tillfälligtvis med lymfläckage i buken som så småningom dock rättar till sig. En mindre andel patienter rekommenderas 1 cytostatika kur efter operationen. Detta är beroende av hur vävnadsanalysen ser ut i mikroskop efter operationen.

Cytostatikabehandling:

Den cytostatikakur man vanligtvis använder vid spridning av sjukdomen eller vid ett eventuellt återfall benämns BEP-kur och vanligtvis ges tre, ibland fyra, sådana kurer. En BEP-kur (bleomycin, etoposid, platinol), ges som dropp under fem dagar (dag 1–5) samt en injektion/dos av bleomycin dag 15.

Nästa behandlingsomgång börjar dag 22, dvs tre veckor efter att första behandlingen påbörjats. Ibland, beroende på olika faktorer, ges en liknande behandling som förkortas PEI. I vissa fall ges fyra EP-kurer (etoposid, platinol) med bara två sorters cytostatika.

Antalet vita blodkroppar kommer att sjunka efter varje cellgiftskur. På grund av detta kan man vara mer känslig för infektioner som ibland kan bli allvarliga. För att minska risken för infektion ges sprutor som ökar mängden vita blodkroppar efter behandlingen. Effekten av sprutorna kan ge värk i skelett och muskler av övergående karaktär där vanliga värktabletter hjälper. Även andra blodvärden kan påverkas av cytostatikan, men efter cirka tre veckor har de i allmänhet normaliserats. Under behandlingen finns viss risk för blodpropp.

Cytostatikan orsakar illamående under och några dagar efter behandlingen. Dessa besvär kan dock i allmänhet lindras effektivt med hjälp av mediciner mot illamående. Håravfall drabbar alla och kommer ca 2–4 veckor efter man fått sin 5-dagarsbehandling. Håret börjar växa igen ca 6 veckor efter att sista behandlingen givits. En del patienter kan känna en besvärande trötthet som kan kvarstå en tid efter att all behandling avslutats.

Det är också känt att biverkningar bland annat i form av hörsel och njurfunktionsskador kan uppstå efter cytostatikabehandlingen. Andra biverkningar som är relativt vanliga är tinnitus (öronsus) samt så kallat Raynauds fenomen (fingrarna blir kalla och vita/blå/röda/vid kyla), domningar och stickningar i händer och fötter. Hos de flesta är dessa besvär övergående, dock ej hos alla. Oftast kommer dessa besvär först efter avslutad behandling. Cytostatika kan påverka spermie kvaliteten och säker prevention bör användas sex månader efter avslutad behandling.

Det är känt att 3–4 cytostatikakurer kan ge långtidsbiverkningar i form av liten ökad risk för hjärt-kärlsjukdom samt för annan cancersjukdom senare i livet.

Strålbehandling mot lymfkörtlarna längs ryggraden i buken:

I vissa fall används strålbehandling. Strålbehandlingen pågår i tre veckor (totalt 15 behandlingar med 5 behandlingar per vecka). En av biverkningarna vid behandlingen är illamående men detta kan vanligtvis förhindras med tablett mot illamående. Andra biverkningar kan vara trötthet och diarré. Det finns en viss risk för att denna behandling på lång sikt kan leda till en annan cancer.

Uppföljning:

När all behandling är avslutad sker uppföljning med kontroll av blodprover och röntgenundersökningar samt läkarkontakt, tättare i början men med glesare intervall efter att några år passerat. Uppföljningen pågår under 5–10 år beroende på olika faktorer.

Vi vill be om ditt tillstånd att få registrera uppgifter som rör din sjukdom, behandling och förlopp i Svenska Testikelcancerregistret. Det är ett av sekretess skyddat nationellt kvalitetsregister och möjliggör kontinuerlig utvärdering av behandlingen, samt för att framöver kunna dra slutsatser som skall leda till att bästa tänkbara behandling ges till patienter med testikelcancer. Denna registrering ger oss även möjlighet att försäkra oss om att alla patienter får behandling enligt de nationella vårdprogram som gäller. Vi kan vid behov behöva gå igenom dina journalhandlingar och tumörpreparat, för att komplettera uppgifter i registret, om de uppgifter som skickats in på förtryckta blanketter inte varit kompletta eller varit oklara. Registerdata kan i forskningssyfte komma att länkas till andra nationella register förutsatt godkännande av etisk kommitté.

Om du **inte** samtycker till denna registrering skall du meddela detta till oss.

Patientinformation om medverkan i kvalitetsregister

För att kunna förbättra vården registrerar vi uppgifter om klinikens patienter i kvalitetsregister. Kvalitetsregister är till för att säkra och utveckla vårdens kvalitet och detta görs genom att jämföra resultat mellan olika vårdenheter i regionen och i landet. Det övergripande syftet är att främja god vård för alla, oavsett bostadsort, kön och ålder. Uppgifterna i registret kan också användas för att framställa statistik och i forskningen för att vinna ny kunskap och bidra till en förbättrad vård för alla som drabbas av samma sjukdom.

Vad samlas in och hur hanteras uppgifterna?

I kvalitetsregistret finns uppgifter om din sjukdom och den utredning och behandling som du fått vid denna vårdenhet. Informationen sammanställs med uppgifter från andra patienter och statistik sammanställs på gruppnivå. Det innebär att det inte går att identifiera eller spåra enskilda individer i det sammanställda materialet. Används uppgifterna för forskning måste varje forskningsprojekt godkännas av en etikprövningsnämnd.

Hur Skyddas dina uppgifter?

Uppgifterna som finns om dig i kvalitetsregistret skyddas av flera lagar. Detta betyder att informationen har samma skydd som de uppgifter som finns i patientjournalen.

Sekretess

Dina uppgifter omfattas av sekretess enligt Offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär som huvudregel att uppgifter om dig endast får lämnas ut från registret om det står klart att varken du eller någon närstående till dig lider men om uppgiften lämnas ut.

Säkerhet och åtkomst

Dina uppgifter skyddas mot obehöriga. Det finns särskilda krav som bl.a. innebär att bara den som har rätt till uppgifterna får ha tillgång till dem, att det skall kontrolleras att ingen obehörig tagit del av informationen, att uppgifterna skyddas genom kryptering samt att inloggning för att ta del av uppgifterna bara får ske på ett säkert sätt. Endast sjukvårdspersonal och registerpersonal med tystnadsplikt har tillgång till dina uppgifter.

Gallring

Dina uppgifter tas bort när de inte längre behövs för att utveckla och säkra kvaliteten i vården. Vem är ansvarig för uppgifterna som registreras i kvalitetsregister?

För varje kvalitetsregister finns en centralt personuppgiftsansvarig myndighet, oftast ett landsting.

Dina rättigheter som patient

Din medverkan i registret är frivillig och påverkar inte den vård du får. Om du inte vill att dina uppgifter registreras, vänd dig till den vårdgivare du besökt Du har när som helst rätt att få dina uppgifter utplånade ur registret Du har rätt att få information om vid vilken vårdenhet och tidpunkt någon tagit del av dina uppgifter

Du har en gång per år, kostnadsfritt, rätt att få veta vilka uppgifter som har registrerats om dig (registerutdrag). En sådan ansökan skall vara skriftlig, undertecknad och skickas till centralt personuppgiftsansvarig (se nedan)

Du bidrar till en bättre vård

Genom registrering av dina uppgifter i kvalitetsregistret är du med och förbättrar vården. Ju fler som är med desto statistiskt säkrare blir resultaten.

Vill du ha mer information om kvalitetsregister- se Regionalt cancercentrum

www.cancercentrum.se

För att få ett utdrag på vilka uppgifter som registrerats i kvalitetsregistret eller om du vill ha dina uppgifter borttagna kontakta Centralt Personuppgiftsansvarig. Vårdenheten eller Regionalt cancercentrum i din region kan lämna besked om vilken myndighet som är Centralt Personuppgiftsansvarig för det kvalitetsregister som är aktuellt för din del.